Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NILSA WAHLA,
predstavljeni 10. novembra 2016 [1]

Zadeva C-660/15 P

Viasat Broadcasting UK Ltd
proti

Evropski komisiji

„Pritožba — Državna pomoč — Pomoč danskih organov danski javni radioteleviziji TV2/Danmark — Javno financiranje za kritje stroškov izpolnjevanja obveznosti javne službe — Sklep o razglasitvi pomoči za združljivo z notranjim trgom — Povezava med členoma 106(2) in 107(1) PDEU“

1. Družba Viasat Broadcasting UK Ltd (v nadaljevanju: Viasat) s pritožbo Sodišču predlaga, naj razveljavi sodbo z dne 24. septembra 2015 v zadevi T-125/12 [2], s katero je Splošno sodišče zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa 2011/839/EU [3] v delu, v katerem je Komisija ugotovila, da so nekateri ukrepi, ki jih je Kraljevina Danska izvedla v korist družbe TV2/Danmark, združljivi z notranjim trgom na podlagi člena 106(2) PDEU. [4]

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Sodba z dne 24. septembra 2015, Viasat Broadcasting UK/Komisija (T-125/12, EU:T:2015:687) (v nadaljevanju: izpodbijana sodba).

3 — Sklep Komisije z dne 20. aprila 2011 o ukrepih, ki jih izvaja Danska (C 2/03) za TV2/Danmark (UL 2011, L 340, str. 1) (v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

4 — Poudariti želim, da ne glede na dejstvo, da je družba Viasat Splošnemu sodišču predlagala razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa (glej točko 30 izpodbijane sodbe), se zdi, da je Splošno sodišče v uvodnem delu izpodbijane sodbe na novo opredelilo predmet tožbe s tem, da je navedlo, da je družba Viasat predlagala razglasitev ničnosti *dela* [izpodbijanega sklepa] (moj poudarek).

2. Če na to pritožbo gledamo z vidika discipline na področju državnih pomoči, se s to pritožbo postavlja pomembno vprašanje financiranja obveznosti javne službe. Za družbo Viasat je v bistvu vprašljiva povezava med pogoji iz temeljne sodbe Altmark [5] in pogoji, ki izhajajo iz člena 106(2) PDEU. [6] V bistvu družba Viasat s pritožbo zatrjuje, da bi morala Evropska komisija pri ugotavljanju, ali se lahko pomoč razglasi za združljivo s členom 106(2) PDEU, uporabiti pogoje Altmark. Splošno sodišče je to zamisel že večkrat zavrnilo [7], Sodišče pa jo zdaj, odkar je bila izdana sodba Altmark, obravnava prvič.

3. Iz razlogov, pojasnjenih spodaj, menim, da je Splošno sodišče upravičeno zavrnilo tako zamisel. Zato predlagam, naj se ta pritožba zavrne.

I – Dejansko stanje

4. Komisija je na podlagi pritožbe, vložene 5. aprila 2000, z odločbo z dne 19. maja 2004 Kraljevini Danski odredila, naj izterja znesek v višini 628,2 milijona DKK, skupaj z obrestmi, od neodvisnega državnega podjetja TV2/Danmark. [8] Navedeno odločbo je Splošno sodišče oktobra 2008 nato razglasilo za nično. [9]

5. Ker pa je naslednica družbe TV2/Danmark (delniška družba TV2/Danmark A/S [10]) zaradi navedene odločbe postala plačilno nesposobna, je Kraljevina Danska medtem z dopisom z dne 23. julija 2004 Komisiji priglasila načrtovano dokapitalizacijo družbe TV2. Komisija je z odločbo z dne 6. oktobra 2004 ugotovila, da so vsi elementi državne pomoči, ki bi lahko bili povezani z načrtovano dokapitalizacijo družbe TV2, združljivi z notranjim trgom na podlagi sedanjega člena 106(2) PDEU. [11] Splošno sodišče je septembra 2009 razsodilo, da o nekaterih pravnih sredstvih, vloženih zoper navedeno odločbo, ni treba odločiti. [12]

5 — Sodba z dne 24. julija 2003, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415, točke od 89 do 93) (v nadaljevanju: sodba Altmark in pogoji Altmark). V pogojih Altmark je pojasnjeno, kdaj podjetja, ki izpolnjujejo obveznosti javne službe, ne pridobijo dejanske finančne koristi na podlagi nadomestila, ki ga prejmejo v zameno za to, in torej niso v ugodnejšem konkurenčnem položaju v primerjavi s konkurenti. Navedeni pogoji so: *prvič*, podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene. *Drugič*, parametri za izračun nadomestila morajo biti določeni vnaprej, objektivno in pregledno, da se prepreči gospodarska korist, s katero bi se lahko upravičenemu podjetju dajala prednost pred konkurenčnimi podjetji. *Tretjič*, nadomestilo ne sme preseči tega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki nastanejo pri izpolnjevanju obveznosti javne službe, ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in razumnega dobička pri izpolnjevanju teh obveznosti. *Četrtič*, nadomestilo mora biti določeno na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno podjetje, ki je dobro upravljano in ustrezno opremljeno s potrebnimi sredstvi za izpolnjevanje zahtev javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti, ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in razumnega dobička pri izpolnjevanju teh obveznosti; glej opredelitev teh pogojev med drugim v sodbi z dne 8. maja 2013, Libert in drugi (C-197/11 in C-203/11, EU:C:2013:288, točke 87, 89, 91 in 92).

6 — V skladu s členom 106(2) PDEU „[p]odjetja, pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz Pogodb, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije“.

7 — Glej zlasti sodbe z dne 11. marca 2009, TF1/Komisija (T-354/05, EU:T:2009:66, točke od 124 do 147); z dne 1. julija 2010, M6/Komisija (T-568/08 in T-573/08, EU:T:2010:272, točke od 127 do 141); z dne 7. novembra 2012, CBI/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584, točke od 289 do 301), in z dne 16. oktobra 2013, TF1/Komisija (T-275/11, neobjavljena, EU:T:2013:535, točke od 129 do 145).

8 — Odločba Komisije 2006/217/ES z dne 19. maja 2004 o ukrepih, ki jih izvaja Danska za TV2/Danmark (UL 2006, L 85, str. 1, popravek objavljen v UL 2006, L 368, str. 112).

9 — Sodba z dne 22. oktobra 2008, TV2/Danmark in drugi proti Komisiji (T-309/04, T-317/04, T-329/04 in T-336/04, EU:T:2008:457).

10 — Zaradi razumljivosti bom v teh sklepnih predlogih za dansko javno radijsko in televizijsko postajo TV2/Danmark uporabljal krajšo obliko „TV2“, ne glede na njeno pravno obliko.

11 — Odločba Komisije C(2004) 3632 final v zadevi s področja državnih pomoči št. N 313/2004 o dokapitalizaciji TV2/Danmark A/S (povzetek objavljen v UL 2005, C 172, str. 3).

12 — Sklepa z dne 24. septembra 2009, SBS TV in SBS Danish Television/Komisija (T-12/05, neobjavljen, EU:T:2009:357) in Viasat Broadcasting UK/Komisija (T-16/05, neobjavljen, EU:T:2009:358).

6. Komisija je po razglasitvi ničnosti odločbe iz točke 4 zgoraj aprila 2011 po ponovni presoji spornih ukrepov in posvetovanju z zainteresiranimi stranmi sprejela izpodbijani sklep. Izpodbijani sklep zadeva ukrepe, ki so bili družbi TV2 odobreni med letoma 1995 in 2002. Vendar je Komisija v analizi upoštevala tudi ukrepe dokapitalizacije, sprejete leta 2004, iz točke 5 zgoraj, po navedeni razglasitvi ničnosti (v nadaljevanju: skupaj: zadevni ukrepi).

7. Komisija je v izpodbijanem sklepu zadevne ukrepe opredelila kot državno pomoč družbi TV2 v smislu člena 107(1) PDEU. Komisija je nato ugotovila, da je znesek 628,2 milijona DKK primerna kapitalska rezerva za družbo TV2. V členu 1 izpodbijanega sklepa je tako navedeno:

„Ukrepi, ki jih je [Kraljevina] Danska izvedla v korist [družbe TV2] med letoma 1995 in 2002 v obliki prihodkov iz naročnin, in drugi ukrepi, obravnavani v tem sklepu, so združljivi z notranjim trgom v smislu člena 106(2) [PDEU]“.

II – Postopek pred Splošnim sodiščem

8. Družba Viasat je 14. marca 2012 vložila tožbo, s katero je predlagala razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa.

9. Družba Viasat je v podporo tožbi navedla dva razloga za razglasitev ničnosti, in sicer, prvič, da je Komisija napačno uporabila pravo, ker pri presoji združljivosti zadevnih ukrepov z notranjim trgom na podlagi člena 106(2) PDEU ni upoštevala drugega in četrtega pogoja Altmark, in drugič, da je Komisija kršila člen 296 PDEU, ker v izpodbijanem sklepu ni pojasnila, zakaj se je v navedeni zadevi uporabljal člen 106(2) PDEU, čeprav drugi in četrti pogoj Altmark nista bila izpolnjena.

10. Splošno sodišče je po javni obravnavi, ki je potekala 15. januarja 2015, v izpodbijani sodbi ugotovilo, da ni treba odločiti o tožbi v delu, v katerem je bila predlagana razglasitev ničnosti dela izpodbijanega sklepa, v katerem je Komisija ugotovila, da prihodki iz oglaševanja za leti 1995 in 1996, ki jih je družbi TV2 nakazal tako imenovani Sklad TV2, pomenijo državno pomoč (o razlogih za to glej točko 18 v nadaljevanju), in tožbo v preostalem zavrnilo. Poleg tega je družbi Viasat naložilo plačilo lastnih stroškov in stroškov Komisije, Kraljevini Danski in družbi TV2 pa je naložilo plačilo lastnih stroškov.

III – Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

11. Družba Viasat s pritožbo, ki je bila pri Sodišču vložena 8. decembra 2015, Sodišču predlaga, naj:

— izpodbijano sodbo razveljavi;

— izpodbijani sklep razglasi za ničen;

— Komisiji naloži plačilo stroškov družbe Viasat na prvi stopnji in pred Sodiščem

podredno:

— izpodbijano sodbo razveljavi;

— zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču;

— pridrži odločanje o stroških na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

12. Komisija v odgovoru na tožbo, vloženem 11. februarja 2016, trdi, da bi moralo Sodišče pritožbo zavreči kot nedopustno ter jo zavrniti kot neutemeljeno in brezpredmetno, družbi Viasat pa naložiti plačilo stroškov obeh postopkov.

13. Družba TV2 v odgovoru na tožbo, vloženem 19. februarja 2016, Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne. Če bi Sodišče pritožbi ugodilo, mu družba TV2 predlaga, naj ohrani učinke izpodbijane sodbe in izpodbijanega sklepa v skladu s členom 264(2) PDEU. Nazadnje, družba TV2 Sodišču predlaga, naj družbi Viasat naloži plačilo stroškov družbe TV2.

14. Kraljevina Danska v odgovoru na tožbo, vloženem 22. februarja 2016, Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne.

15. V skladu s členom 76(2) Poslovnika Sodišča ni bilo obravnave.

IV – Analiza

A – *Uvodne pripombe*

16. Nadomestilo za opravljanje storitve javne radiotelevizije, naložene družbi TV2, je predmet številnih postopkov pred Splošnim sodiščem.[13] Sodišče pa ta dolgoletni spor tokrat obravnava prvič.

17. Sodišče poleg te zadeve trenutno obravnava še tri pritožbe, ki so jih vložile družbi Viasat in TV2 ter Komisija. Vse navedene pritožbe se nanašajo na sodbo, ki je bila izdana istega dne kot izpodbijana sodba in v kateri je Splošno sodišče deloma ugodilo tožbi, ki jo je družba TV2 vložila za razglasitev izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da zadevni ukrepi pomenijo državno pomoč.[14]

18. Splošno sodišče je v drugi izpodbijani sodbi, v skladu s trditvami družbe TV2, prvič, razglasilo ničnost izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je Komisija ugotovila, da so bili prihodki iz oglaševanja za leti 1995 in 1996, ki so bili družbi TV2 nakazani prek Sklada TV2, državna pomoč, ker je menilo, da ni bila izpolnjena zahteva glede državnih sredstev (glej točke od 211 do 220 druge izpodbijane sodbe).[15] Drugič, v zvezi z drugim pogojem Altmark je ugotovilo, da je Komisija napačno uporabila pravo s tem, da je zahtevala, da mora biti nadomestilo, ki se plačuje družbi TV2, oblikovano tako, da zagotavlja učinkovito izpolnjevanje obveznosti javne službe (glej točko 106 druge izpodbijane sodbe). Navedene ugotovitve so v središču vzporednih pritožbenih postopkov, v katerih odloča Sodišče.

19. Če bi bila družba TV2 v pritožbi v zadevi C-649/15 P uspešna s trditvijo, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da samo del zadevnih ukrepov ni vključeval državne pomoči, potem je morda odločanje Sodišča o tej pritožbi brezpredmetno, saj temelji na trditvi, da zadevni ukrepi pomenijo pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

20. Kljub temu se v obravnavani zadevi postavlja pomembno pravno vprašanje, o katerem Sodišče še ni odločalo in ki ga je treba obravnavati. Ne glede na izid preostalih pritožbenih postopkov bom to pritožbo obravnaval z vidika njenega trenutnega stanja.

13 — Poleg sodb, navedenih v delu I teh sklepnih predlogov, gre še za sklicevanje na sklepa z dne 22. marca 2012, Viasat Broadcasting UK/Komisija (T-114/09, neobjavljen, EU:T:2012:144), in z dne 10. decembra 2012, Viasat Broadcasting UK/Komisija (T-210/12, neobjavljen, EU:T:2012:660).

14 — Sodba z dne 24. septembra 2015, TV2/Danmark/Komisija, T-674/11 (EU:T:2015:684) (v nadaljevanju: druga izpodbijana sodba). Pritožbeni postopki trenutno potekajo v zadevah TV2/Danmark/Komisija (C-649/15 P), Komisija/TV2/Danmark (C-656/15 P) in Viasat Broadcasting UK/TV2/Danmark (C-657/15 P).

15 — Splošno sodišče je zato ugotovilo, da v izpodbijani sodbi ni treba odločiti o delu ničnostne tožbe družbe Viasat.

21. Družba Viasat navaja tri pritožbene razloge. Prvič, trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je zavrnilo njeno trditev, da Komisija v izpodbijanem sklepu ni izpolnila svoje obveznosti obrazložitve v skladu s členom 296 PDEU. Drugič, zatrjuje, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je navedlo, da Komisiji pri presoji na podlagi člena 106(2) PDEU ni bilo treba upoštevati dejstva, da je bila pomoč družbi TV2 odobrena brez upoštevanja temeljnih načel preglednosti in stroškovne učinkovitosti. Nazadnje družba Viasat trdi, da je Splošno sodišče ravnalo napačno, ker ni skrbno preučilo in obravnavalo njenih trditev.

22. Zdi se mi primerno začeti analizo z drugim pritožbenim razlogom.

B – *Drugi pritožbeni razlog*

1. Trditve strank

23. Družba Viasat trdi, da morajo biti za to, da se pomoč razglasi za združljivo s členom 106(2) PDEU, izpolnjeni določeni pogoji. Prvič, država članica mora opredeliti storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: zahteva po opredelitvi); drugič, država članica mora za opravljanje navedene storitve pooblastiti določeno podjetje (v nadaljevanju: zahteva po pooblastitvi), in tretjič, (i) uporaba pravil iz Pogodb, vključno s pravili o državni pomoči, mora ovirati izvajanje določenih nalog, dodeljenih navedenemu izvajalcu (v nadaljevanju: preskus oviranja), poleg tega pa (ii) odstopanje od navedenih pravil ne sme vplivati na razvoj trgovine v obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije (v nadaljevanju: preskus tehtanja).

24. Družba Viasat meni, da je treba pri preskusu oviranja vedno upoštevati pravila iz Pogodbe, od katerih naj bi se odstopalo. V tem smislu družba navaja, da zahtevi po opredelitvi in pooblastitvi ter prepoved čezmernega nadomestila na podlagi preskusa tehtanja, ki jih je treba upoštevati na podlagi člena 106(2) PDEU, po njenem mnenju ustrezajo prvemu in tretjemu pogoju Altmark. Na tej podlagi družba Viasat trdi, da je treba na podlagi sodbe Altmark pri preskusu oviranja preučiti, ali bi bilo opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena ovirano, če bi se zahtevalo, (a) da se morajo parametri nadomestila določiti vnaprej, pregledno in objektivno (v skladu z drugim pogojem Altmark) in (b) da se storitev odda na podlagi javnega naročila ali da je nadomestilo omejeno na kritje stroškov stroškovno učinkovitega in dobro vodenega podjetja (v skladu s četrtim pogojem Altmark). Družba trdi, da Komisija tega v izpodbijanem sklepu ni storila, Splošno sodišče pa v izpodbijani sodbi te opustitve ni grajalo.

25. Poleg tega družba Viasat izrecno trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, (i) ker se je pri zavrnitvi njene tožbe oprlo na sodbo v zadevi M6 [16] in druge sodbe navedenega sodišča; (ii) ker je ugotovilo, da njene trditve vodijo v nelogičnost, saj naj bi člen 106(2) PDEU med drugim postal „mrtva črka na papirju“; (iii) ker je zanikalo pomen nekaterih sporočil in sklepov iz let 2005 in 2011, navedenih v točki 67 izpodbijane sodbe, in (iv) ker je ugotovilo, da Komisija zaradi sporočila o radiodifuziji iz leta 2001 [17] ne more uporabiti metodologije, ki po mnenju družbe Viasat izhaja iz člena 106(2) PDEU.

16 — Sodba z dne 1. julija 2010, M6/Komisija (T-568/08 in T-573/08, EU:T:2010:272).

17 — Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za storitve javne radiodifuzije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 117).

26. Komisija, ki jo podpirata družba TV2 in Kraljevina Danska, izpodbija trditve družbe Viasat. Komisija zlasti meni, da je trditev družbe Viasat, da je sporočilo o radiodifuziji iz leta 2001 neveljavno, zastarela in zato nedopustna. Kraljevina Danska med drugim navaja, da v delu, v katerem družba Viasat Splošnemu sodišču očita, da ni preverilo, ali se je Komisija med presojo združljivosti ukrepov pomoči v izpodbijanem sklepu prepričala, da je bil za obveznosti javne službe družbe TV2 objavljen javni razpis v skladu z načelom preglednosti, ki izhaja iz pravil o prostem pretoku v Pogodbi DEU, navedena trditev ni bila predložena Splošnemu sodišču v postopku na prvi stopnji in je zato nedopustna.

2. Presoja

27. Zdi se mi primerno, da ugovore nedopustnosti, ki sta jih predložili Komisija in Kraljevina Danska, obravnavam v povezavi s trditvami, na katere se nanašajo. Zato se bom najprej posvetil vsebinskemu zahtevku družbe Viasat.

28. Povezava med členoma 106(2) PDEU in 107(1) PDEU je bila več let dejansko precej nejasna. Ta nejasnost je bila najočitnejša na področju financiranja storitev splošnega gospodarskega pomena. Vendar je Sodišče, ki je odločalo v polni sestavi, v sodbi Altmark zavzelo nov pristop, ki ga nekateri imenujejo tudi „pogojni pristop k nadomestilu“. [18]

29. Štirje pogoji, ki jih je Sodišče navedlo v sodbi Altmark, se nanašajo na vprašanje, ali je bila podjetju dodeljena prednost. Zato se nanašajo na sestavni del pojma „pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU. [19] V praksi so pravni teoretiki opozorili, da navedeni pogoji v mnogo zadevah niso bili izpolnjeni, ker so preveč podrobni. [20] Neposredna posledica tega je, da imata glavni določbi, na podlagi katerih je lahko državna pomoč, ki je sicer nezakonita, dovoljena, in sicer člena 106(2) ter 107(2) in (3) PDEU, še naprej osrednjo vlogo.

30. Zdi se, da so bili navedeni pomisleki implicitno priznani tudi v izpodbijani sodbi. Splošno sodišče je v točki 63 navedene sodbe ugotovilo, da sta si oba sklopa pogojev, ki izhajata iz sodbe Altmark oziroma člena 106(2) PDEU, sicer nekako podobna, vendar zagotavljata odgovore na bistveno drugačna vprašanja. Po njegovem mnenju so pogoji Altmark predhodni pogojem na podlagi člena 106(2) PDEU, ki zadevajo združljivost. Splošno sodišče je na podlagi te glavne ugotovitve v točkah od 75 do 99 izpodbijane sodbe obravnavalo in zavrnilo različne trditve, s katerimi je pritožnik podkrepil svojo teorijo. Pritožnik zdaj želi, da Sodišče potrdi navedeno teorijo in ugotovi, da je Splošno sodišče s takim ravnanjem napačno uporabilo pravo.

31. Vendar Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava.

32. Najprej, sodba Altmark in pogoji, ki jih vsebuje, na eni strani, ter člen 106(2) PDEU in njegove zahteve, na drugi strani, se bistveno razlikujejo. Kot je bilo navedeno, se na podlagi prvih ugotovi, ali je bila dodeljena prednost, zato splošneje zadevajo pojem „pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU. To je predhodno presoji na podlagi člena 106(2) PDEU, ki obravnava vprašanje, ali se lahko ukrep pomoči razglasi za združljiv. Če so izpolnjeni pogoji Altmark, potem ne gre za pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, zato ni nobenega razloga za uporabo člena 106(2) PDEU. Poleg tega ima navedeno razlikovanje različne praktične učinke.

18 — Glej Lynskey, O., *The Application of Article 86(2) EC to Measures Which do Not Fulfil the Altmark Criteria; Institutionalising Incoherence in the Legal Framework Governing State Compensation of Public Service Obligations*, *World Competition Law and Economic Review*, Kluwer Law International, 2007, zv. 30, št. 1, str. 157.

19 — Glej sodbo z dne 26. oktobra 2016, Orange/Komisija (C-211/15 P, EU:C:2016:798, točka 44).

20 — Glej med drugim Klasse, M., *The Impact of Altmark*: *The European Commission Case Law Responses*, v Szyzyczak, E., in van de Gronden, J. W. (ur.), *Financing Services of General Economic Interest*, TMC Asser Press, Haag, 2013, str. 36, ter Nicolaides, P., *The Perennial Altmark Questions*, 27. oktober 2015, na voljo na http://www.stateaidhub.eu/blogs/stateaiduncovered/post/3961 (zadnji dostop 7. novembra 2016).

33. Po eni strani ima ugotovitev, da gre za državne pomoči na podlagi člena 107(1) PDEU, nekatere pravne posledice, kot sta obveznost predhodne priglasitve in prepoved izvajanja za države članice na podlagi člena 108(3) PDEU.[21] Ta okoliščina pojasni, zakaj je sklep na podlagi člena 107(1) in (3) PDEU, s katerim se zadevni ukrep, ki se sicer šteje za državno pomoč, razglasi za združljiv z notranjim trgom, izpodbojni akt v smislu člena 263 PDEU.[22] Poleg tega morajo nacionalna sodišča varovati pravice posameznikov pred kršitvijo člena 108(3) PDEU.[23]

34. Po drugi strani je presoja združljivosti ukrepov pomoči z notranjim trgom v izključni pristojnosti Komisije.[24] Navedena izključna pristojnost za odobritev državne pomoči vključuje tudi člen 106(2) PDEU.[25] To pomeni, da člen 106(2) PDEU ni neposredno upošteven za odobritev državne pomoči.[26] V nasprotnem primeru bi sistem predhodnega nadzora nad državno pomočjo, s katerim se zahteva, da se izvajanje načrtovane pomoči odloži, dokler se s končno odločbo Komisije ne odpravijo pomisleki glede njene združljivosti, postal brezpredmeten.[27]

35. Iz navedenega izhaja, da bi člen 106(2) PDEU postal brezpredmeten, če bi Komisija na podlagi navedene določbe ukrep pomoči odobrila samo, če bi izpolnjeval pogoje Altmark.

36. Družba Viasat ne nasprotuje prepričanju, da člena 106(2) in 107(1) PDEU zadevata različna vprašanja, vendar trdi, da to ne obravnava njenih trditev na prvi stopnji. Je pa ta navedba prazna, saj ne priznava posledic navedenega razlikovanja.

37. Prvič, spomniti je treba, da je posledica sodbe Altmark organom držav članic in Komisiji olajšati presojo o tem, ali nadomestilo, ki se podjetju plačuje v zameno za izpolnjevanje obveznosti javne službe, pomeni „prednost“ v smislu člena 107(1) PDEU. V zvezi s tem naj bi se na podlagi navedenih pogojev odgovorilo na hipotetično vprašanje, ali bi zadevno podjetje prejelo sporno nadomestilo pod običajnimi tržnimi pogoji, to je pod pogoji, ki na zadevnem trgu veljajo brez posredovanja države članice.[28] Nasprotno pa člen 106(2) PDEU temelji na predpostavki, da država članica ne posreduje v korist podjetja, ko ga pooblasti za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena.

38. Drugič, res je Sodišče v sodbi Ferring ugotovilo, da nadomestilo izvajalcu javne službe pomeni državno pomoč na podlagi (sedanjega) člena 107(1) PDEU, kolikor zadevna prednost presega dodatne stroške izpolnjevanja obveznosti javne službe, in da v takem primeru nikakor ni mogoče šteti, da je navedena prednost nujna za opravljanje posameznih nalog, ki so mu dodeljene, in zato ne more biti zajeta s (sedanjim) členom 106(2) PDEU.[29] Čeprav se je Sodišče v sodbi Altmark dejansko sklicevalo na sodbo Ferring, pa je pojmu „prednost“ za tako nadomestilo v smislu (sedanjega) člena 107(1) PDEU dalo sedanjo obliko. Vendar Sodišče v nasprotju s sodbo Ferring v sodbi Altmark ni bilo pozvano k razlagi sedanjega člena 106(2) PDEU, s čimer je mogoče pojasniti, zakaj Sodišče ni zavzelo

21 — Glej sodbo z dne 21. novembra 2013, Deutsche Lufthansa (C-284/12, EU:C:2013:755, točka 35). Obveznost predhodne priglasitve velja tudi za ukrepe, ki spadajo na področje uporabe člena 106(2) PDEU; glej sodbo z dne 21. oktobra 2003, van Calster in drugi (C-261/01 in C-262/01, EU:C:2003:571, točka 61 in navedena sodna praksa).

22 — Glej v tem smislu sodbo z dne 8. septembra 2011, Komisija/Nizozemska (C-279/08 P, EU:C:2011:551, točke od 40 do 42).

23 — Glej v tem smislu sodbo z dne 15. septembra 2016, PGE (C-574/14, EU:C:2016:686, točke 31, 33 in 40 ter navedena sodna praksa).

24 — Glej v tem smislu sodbo z dne 21. novembra 2013, Deutsche Lufthansa (C-284/12, EU:C:2013:755, točka 28 in navedena sodna praksa).

25 — Glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 1994, Banco Exterior de España (C-387/92, EU:C:1994:100, točka 17).

26 — V podporo temu glej sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2002:188, točka 56). Za drugačno stališče glej sklepne predloge generalnega pravobranilca A. Tizzana v zadevi Ferring (C-53/00, EU:C:2001:253, točka 78).

27 — Glej v tem smislu sodbo z dne 21. novembra 2013, Deutsche Lufthansa (C-284/12, EU:C:2013:755, točka 26).

28 — Glej v tem smislu sklep z dne 5. februarja 2015, Grčija/Komisija (C-296/14 P, neobjavljen, EU:C:2015:72, točka 34). Za določitev „običajnih tržnih pogojev“ se zahteva ekonomska analiza; glej sodbo z dne 11. julija 1996, SFEI in drugi (C-39/94, EU:C:1996:285, točka 61).

29 — Sodba z dne 22. novembra 2001, Ferring (C-53/00, EU:C:2001:627, točki 32 in 33) (v nadaljevanju: sodba Ferring).

stališča glede povezave med navedenima določbama.[30] Tega molka pa ni mogoče razlagati, kot da je Sodišče želelo, da se pogoji Altmark upoštevajo pri uporabi člena 106(2) PDEU, saj bi ta člen tako postal brez učinka.[31] Nasprotno, Sodišče je po sodbi Altmark člen 106(2) PDEU še naprej razlagalo enako kot prej.[32]

39. Tretjič, razlaga člena 106(2) PDEU, v skladu s katero je treba presoditi, ali bi bilo ovirano opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, če bi se zahtevalo izpolnjevanje drugega in četrtega pogoja Altmark, ni podprta niti z besedilom navedene določbe niti s sodno prakso Sodišča.

40. Namen člena 106(2) PDEU je uskladiti interes držav članic, da nekatera podjetja, zlasti iz javnega sektorja, uporabijo kot instrument gospodarske ali davčne politike (ali politik z gospodarskimi ali davčnimi posledicami), in interes Unije, da se upoštevajo predvsem pravila o konkurenci in ohrani enotnost notranjega trga. Da se pravila iz Pogodb potencialno ne bi uporabljala za podjetje, pooblaščeno za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena v smislu člena 106(2) PDEU, zadostuje že, da uporaba navedenih pravil pravno ali dejansko ne ovira izpolnjevanja posebnih obveznosti, naloženih navedenemu podjetju.[33]

41. V povezavi s tem za uporabo člena 106(2) PDEU ni nujno, da je ogrožen nadaljnji obstoj samega podjetja. Zadostuje, da podjetje brez zadevnih pravic ali ukrepov pomoči ne bi moglo izvajati posebnih nalog, ki so mu bile dodeljene in so opredeljene z njegovimi obveznostmi javne službe. Natančneje, pogoji za uporabo člena 106(2) PDEU so izpolnjeni, če je ohranitev zadevnih pravic ali ukrepov pomoči nujna, da lahko njihov imetnik ali prejemnik opravlja naloge splošnega gospodarskega pomena, ki so mu bile dodeljene pod „ekonomsko sprejemljivimi pogoji“.[34]

42. Nasprotno pa trditev družbe Viasat pomeni, da je shema nadomestil za izvajalca javne službe, ki, ker ne izpolnjuje kumulativnih pogojev Altmark, vsebuje elemente pomoči, odobrena samo, če izpolnjuje popolnoma enake zahteve glede objektivnosti, preglednosti in stroškovne učinkovitosti. Tako bi se pojem „ekonomsko sprejemljivi pogoji“ neupravičeno zožil. Čeprav je člen 106(2) PDEU, kot trdi družba Viasat, določba, ki omogoča odstopanje od pravil iz Pogodb in jo je zato treba razlagati ozko, obstajajo omejitve v zvezi s tem, kako ozko se lahko razlaga, ne da bi bila ogrožena njegova učinkovitost.[35]

43. Kar zadeva področje storitev javne radiotelevizije, se zdi razlaga člena 106(2) PDEU, ki jo navaja družba Viasat, še posebej neprepričljiva. Protokol o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki je priložen Pogodbi o Evropski skupnosti[36], resda določa, da določbe sedanje Pogodbe DEU „ne posegajo v pristojnost držav članic glede financiranja storitev javne radiotelevizije, če je takšno financiranje odobreno radiotelevizijskim zavodom za opravljanje javne službe, kakor jo naloži, opredeli in organizira vsaka država članica, in če ne vpliva na trgovinske pogoje in konkurenco v [Uniji] do te mere, da bi bilo to v nasprotju s skupnimi interesi, pri čemer je treba upoštevati zagotavljanje teh javnih storitev“. Medtem ko se navedeni protokol sklicuje na preskus tehtanja, pa se ne sklicuje na preskus oviranja, kaj šele na način, ki ga zagovarja družba Viasat.

30 — Poleg tega bi rad tudi poudaril, da čeprav je bil eden od pritožbenih razlogov Komisije v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 2. septembra 2010, Komisija/Deutsche Post (C-399/08 P, EU:C:2010:481), kršitev (sedanjih) členov 106(2) PDEU in 107(1) PDEU, je Sodišče presojo omejilo na (sedanji) člen 107(1) PDEU in ni razložilo (sedanjega) člena 106(2) PDEU; glej zlasti točke od 38 do 48 navedene sodbe.

31 — Glej v zvezi s tem sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2002:188, točka 79 in naslednje).

32 — Glej sodbo z dne 15. novembra 2007, International Mail Spain (C-162/06, EU:C:2007:681, točki 34 in 35).

33 — Glej v tem smislu sodbo z dne 23. oktobra 1997, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, točke 55, 56 in 59).

34 — Glej v tem smislu sodbe z dne 19. maja 1993, Corbeau (C-320/91, EU:C:1993:198, točki 14 in 16); z dne 23. oktobra 1997, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, točke 59, 95 in 96), in z dne 15. novembra 2007, International Mail Spain (C-162/06, EU:C:2007:681, točki 34 in 35).

35 — Glej v tem smislu sodbo z dne 23. oktobra 1997, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, točka 53).

36 — UL 1997, C 340, str. 109 (v nadaljevanju: Amsterdamski protokol).

44. Iz zgoraj navedenega izhaja, da se za pravilno uporabo člena 106(2) PDEU ne zahteva upoštevanje drugega in četrtega pogoja Altmark.

45. Nobena od bistvenih trditev, ki jih družba Viasat navaja v pritožbi, ne omaja tega prepričanja.

46. Prvič, kar zadeva sodbe Splošnega sodišča, ki jih graja družba Viasat,[37] navedena sodna praksa za Sodišče ni zavezujoča, poleg tega pa Sodišče ne more preveriti pravilnosti navedenih sodb, če ni vložena pritožba. Zato je trditev, ki temelji na domnevno nepravilni sodni praksi Splošnega sodišča pri obravnavanju prejšnjih zadev v zvezi s členom 106(2) PDEU, brezpredmetna. Enako velja za sklepne predloge generalnih pravobranilcev[38], ki jih družba Viasat izpodbija; tudi ti za Sodišče niso zavezujoči.[39]

47. Drugič, v zvezi s trditvijo družbe Viasat, da v nasprotju s stališčem Splošnega sodišča v točki 91 izpodbijane sodbe njeno stališče ne vodi v nelogičnost, zadostuje navedba, da se ta točka začne z izrazom „poleg tega“, kar kaže na dodatno utemeljitev. Drugi del drugega pritožbenega razloga je zato brezpredmeten. Družba Viasat je vsekakor v protislovju sama s seboj, ko trdi, da se z njeno razlago člena 106(2) PDEU ta določba ne spreminja v „mrtvo črko na papirju“: družba Viasat ne more trditi, da ima Komisija pravico, da se pri presoji združljivosti v vsakem primeru posebej odreče enemu od pogojev Altmark, in hkrati predpostavljati, da se za preskus oviranja v smislu člena 106(2) PDEU kot zrcalni učinek člena 107(1) PDEU zahteva uporaba pogojev Altmark, saj so ti pogoji kumulativni v smislu člena 107(1) PDEU.

48. Tretjič, družba Viasat v zvezi s sporočili in odločbami oziroma sklepi Komisije iz let 2005 in 2011, navedenimi v točki 67 izpodbijane sodbe, priznava, da navedena sporočila in odločbe oziroma sklepi niso upoštevni, kot je Splošno sodišče odločilo v točki 93 izpodbijane sodbe. Iz tega izhaja, da niso pomembni za obravnavani spor, ki je odvisen od vprašanja, ali je Splošno sodišče pravilno menilo, da Komisiji pri presoji združljivosti ukrepa pomoči na podlagi člena 106(2) PDEU ni treba obravnavati drugega in četrtega pogoja Altmark.

49. Četrtič, kar zadeva trditev, da Splošno sodišče v točkah od 97 do 99 izpodbijane sodbe ni upoštevalo pomena sporočila o radiodifuziji iz leta 2001, v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, se zdi, da družba Viasat ne izpodbija veljavnosti navedenega sporočila. Kar zadeva utemeljenost navedene trditve, dejstvo, da bi lahko Komisija ob upoštevanju novejših sporočil in smernic sprejela razlago, ki bi bila skladnejša s pritožnikovo miselnostjo, ne dokazuje, da je Splošno sodišče napačno menilo, da Komisiji tega ni bilo treba storiti.

50. Nazadnje, kar zadeva trditev družbe Viasat, da se s členom 106(2) PDEU zahteva postopek javnega zbiranja ponudb za oddajo storitve splošnega gospodarskega pomena, je treba ugovor nedopustnosti, ki ga je vložila Kraljevina Danska in je naveden v točki 26 zgoraj, zavrniti, saj se zdi, da je družba Viasat vsebinsko podobno trditev dejansko navedla na prvi stopnji. Vendar trditev družbe Viasat, da ima pogodba o zagotavljanju storitev javne radiotelevizije iz izpodbijanega sklepa čezmejni pomen, ne izhaja iz izpodbijane sodbe in ne zdi se, da bi navedena družba to trdila na prvi stopnji. Poleg tega je za navedeno presojo potrebna presoja dejanskega stanja, za kar pa ni pristojno Sodišče v pritožbenem postopku. Zadevna trditev je zato nedopustna.

37 — Sodbe z dne 1. julija 2010, M6/Komisija (T-568/08 in T-573/08, EU:T:2010:272); z dne 11. marca 2009, TF1/Komisija (T-354/05, EU:T:2009:66); z dne 7. novembra 2012, CBI/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584), in z dne 16. oktobra 2013, TF1/Komisija (T-275/11, neobjavljena, EU:T:2013:535).

38 — Sklepni predlogi generalnega pravobranilca G. Tesaura v zadevi Corbeau (C-320/91, EU:C:1993:52) in generalnega pravobranilca A. Tizzana v zadevi Ferring (C-53/00, EU:C:2001:253). Družba Viasat graja tudi sodbo z dne 27. februarja 1997, FFSA in drugi/Komisija (T-106/95, EU:T:1997:23), ki se nanaša na navedene sklepne predloge.

39 — Sodba z dne 9. junija 2016, Pesce in drugi (C-78/16 in C-79/16, EU:C:2016:428, točka 25 in navedena sodna praksa).

51. Kar zadeva pravno vprašanje, ki se postavlja z navedeno trditvijo, Splošno sodišče v točki 99 izpodbijane sodbe ni zmotno navedlo, da se s členom 106(2) PDEU ne zahteva postopek javnega zbiranja ponudb za oddajo storitve splošnega gospodarskega pomena. Kot navaja Komisija, člen 106(2) PDEU omogoča odstopanje od „pravil iz Pogodb“, kar vključuje pravila o prostem pretoku in splošna načela, ki iz njih izhajajo, če navedena institucija meni, da sta upoštevana preskusa oviranja in tehtanja, ki ju preučujejo sodišča EU. V tem smislu Amsterdamskega protokola ni mogoče razumeti drugače, kot da potrjuje načelo, da lahko države članice neposredno in v javnem interesu dodelijo posebne ali izključne pravice podjetju v obliki koncesije za storitev javne radiotelevizije.

52. Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti.

C – *Prvi pritožbeni razlog*

53. Družba Viasat s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče nepravilno zavrnilo njen razlog za razglasitev ničnosti, s katerim je trdila, da Komisija v izpodbijanem sklepu ni izpolnila svoje obveznosti obrazložitve na podlagi člena 296 PDEU.

54. Splošno sodišče je v točki 103 izpodbijane sodbe ta razlog za razglasitev ničnosti zavrnilo z navedbo, da „to, da v sklepu ni nobenih navedb o vlogi drugega in četrtega pogoja Altmark pri presoji združljivosti izpodbijanih ukrepov z notranjim trgom, ni posledica napačnega sklepanja Komisije ali nezadostne obrazložitve izpodbijanega sklepa, ampak dejstva, da je v tem sklepu uporabljen drugačen obseg analize od tistega, ki ga zagovarja [družba Viasat]“.

55. Kot priznava družba Viasat, bi bil izpodbijani sklep nezadostno obrazložen samo, če bi morala Komisija uporabiti analitični okvir, ki po mnenju družbe Viasat izhaja iz člena 106(2) PDEU.

56. Vendar Splošno sodišče ni niti napačno uporabilo prava s tem, da je menilo, da Komisija ni imela take obveznosti, niti ni torej nepravilno menilo, da je izpodbijani sklep zadostno obrazložen. Posledično je treba ta pritožbeni razlog zavrniti.

D – *Tretji pritožbeni razlog*

57. Družba Viasat v sklepnem delu pritožbe hkrati trdi, da je „Splošno sodišče storilo napako, ker trditve družbe Viasat ni preučilo v skladu z [zahtevanim] standardom,“ in da „v obravnavani zadevi preučitev trditev družbe Viasat, ki jo je izvedlo Splošno sodišče, ne dosega standarda, določenega v […] sodni praksi“.

58. Če se zaradi razprave predpostavlja, da se ta pritožbeni razlog nanaša na vse točke izpodbijane sodbe, se strinjam s Komisijo, da je vsekakor preveč pomanjkljiv, da bi lahko nanj odgovorile nasprotne stranke ali da bi lahko o njem odločilo Sodišče. Zato je posledično nedopusten.[40]

E – *Sklepna ugotovitev*

59. Menim, da iz zgoraj navedenega izhaja, da družba Viasat ni bila uspešna z nobenim od pritožbenih razlogov. Zato bi bilo treba pritožbo v celoti zavrniti.

40 — Glej v tem smislu sklep z dne 6. februarja 2014, Thesing and Bloomberg Finance/ECB (C-28/13 P, EU:C:2014:230, točka 25 in navedena sodna praksa).

V – Stroški

60. V skladu s členom 184(2) Poslovnika Sodišča velja, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče. Člen 138(1) navedenega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) Poslovnika, določa, da se plačilo stroškov na predlog naloži stranki, ki v postopku ne uspe. Ker sta Komisija in družba TV2 predlagali, naj se pritožnici naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, je treba družbi Viasat naložiti plačilo lastnih stroškov ter stroškov, ki sta jih priglasili Komisija in družba TV2. Poleg tega Kraljevina Danska v skladu s členom 140(1) navedenega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) Poslovnika, nosi svoje stroške.

VI – Predlog

61. Glede na zgoraj navedeno Sodišču predlagam, naj:

— pritožbo zavrne;

— družbi Viasat Broadcasting UK Ltd naloži plačilo lastnih stroškov ter stroškov Evropske komisije in družbe TV2/Danmark A/S;

— Kraljevini Danski naloži plačilo lastnih stroškov.